

Dr. Veress Albert laudációja az Oláh Gusztáv emlékérem átadása alkalmából

Saját szavai szerint is „örökmozgó üzemmódban” éli az életét. Nem tudom, honnan veszi ezt az energiát. Mikor és mivel töltődik fel. Lapot szerkeszt, könyvet ír, hatalmas társadalmi életet él, és mindemellett garmadával szervezi a kongresszusokat, számszerűen eddig 61-t. Aki rendezett már kongresszust, az tudja igazán értékelni ezt. És Berci nem akármilyen konferenciákat szervezett. A szakmai programot mindig nagy gondossággal állította össze. A felkért előadók absztraktjait szívós munkával gyűjtötte be. Sűrűn kaptunk jelzést, hogy mikor van a beadási határidő. És ha ezt is elmulasztottam volna, akkor naponta jelezte, hogy mikor küldöm már el. Mindezt olyan udvariasan, finoman, hogy az ember elszégyellte magát, és nekiült bepótolni az elmaradást. Mire késve elküldtem, akkor a „Na végre” helyett örömujjongás érkezett, hogy milyen nagyszerű, és milyen sokan lesznek kíváncsiak pont erre az előadásra. Nálamnál kevésbé narcisztikus embernek is jól esik az ilyen fogadtatás. De ez nemcsak nekem szólt. Mindenkinek úgy segített, ahogy csak tudott. Egyszer-egyszer elmondta, hogy milyen faksznikat kellett akár késő este megoldania a konferencia idején. Mi, pszichiáterek nem vagyunk könnyű esetek. Ő volt mindig, aki az esti buliról utolsónak ment el, és ő volt, aki már reggel 9-kor megnyitotta a szimpóziumot. (Ha Janka professzor állna itt a helyemben, akkor most a „Figaró itt, Figaró ott, Figaró mindenütt” c. ária következne). Veress Berci volt az, aki szinte semmi pénzből nagyszerű fogadásokat varázsolt elő. Neki köszönhetjük, hogy sok magyar kolléga életében először járt Erdélyben. És aki már volt ott, az vissza is tért. Az „erdélyi feelinghez” ideális hely Csíksomlyó. Nehezen tudom elképzelni, hogy lenne olyan pszichiáter, aki nem éli meg a csíksomlyói dombon a spiritualitás élményét. Persze nem lehet szó nélkül elmenni amellett sem, hogy mit jelentettek ezek a Román-Magyar Pszichiátriai Konferenciák a két nép kapcsolatában. Veress Berci ezen a szinten sokat tett ezért is. Mindig gondosan vigyázott az egyensúlyra. Neki köszönhetően számos román pszichiáter professzor jött el a csíkszeredai konferenciára, nemcsak Marosvásárhelyről, hanem Temesvárról, Kolozsvárról és Bukarestből egyaránt. Ezenkívül intézetvezető főorvosok Jászvásárból és Ploiestiből. És fiatalok innen-onnan.

Nemcsak munkabírását csodáltam, hanem önzetlenségét is. Tudjuk, milyen nehezen jön össze egy kongresszusra a pénz. Tudjuk, milyen nehéz szponzorokat találni. Mégis ebből a szűkös keretből is kiszorított valamennyit a legjobb fiatal előadók jutalmazására. Tudtam, hogy a kongresszus előtt még nagyon bizonytalan volt, hogy legalább nullszaldós lesz-e a végelszámolás, de azt nem gondoltam volna, hogy a legkisebb pluszbevételt rögtön visszaforgatja a fiatalok jutalmazására. Tanulhatunk tőle!

Egy éve megjelent Életszilánkok címmel az önéletrajza. A műfaját tekintve – szerintem – nem önéletrajz, hanem egy kiváló regény, amelyben a főhőst – merő véletlenségből – II. Veress Albertnak hívják. Nekem Móricz Zsigmond Boldog embert c. regénye jutott eszembe. A főhős életén keresztül kapunk képet az elmúlt 65 év Kelet-Közép Európájáról, a szocializmus diszkrét bájáról. A közelmúltról ilyen hiteles korrajzot, vagy inkább kórrajzot a szocializmus idejéről, még nem olvastam. Visszaköszöntek a saját emlékeim, a saját nehézségeink, és újból és újból megállapítottam, hogy nálunk tényleg gulyáskommunizmus volt Ceausescu Romániájához képest. Az egyetem utáni elhelyezkedés, a nyugati utazás megszervezésének göröngyös útjai, a valutaszerzés csencseléssel, mind mind jól ismertek voltak nálunk is, de Romániában még egy – vagy akár több – fokkal rosszabb volt a helyzet. Minderről olyan derűvel, szórakoztató nosztalgiával ír Berci, mintha semmi neheztelése nem lenne az akkori rendszerre vonatkozóan. Őszintén vall arról is, hogy saját elhatározásából be akart lépni a román kommunista pártba, hogy belülről reformálja meg a rendszert, de elutasították azzal, hogy „*egy szakállas, simléderes sapkás, tarisznyás orvosnak nincs köztük a helye*”. Tisztelem ezért az őszinteségéért is. Nálunk a rendszerváltás után sok százezer életrajzból törlődött az MSZMP tagság. Annak idején – mifelénk – soha nem látott zsúfoltság volt a damaszkuszi úton.

Tiszteletre méltó, hogy végzés után tudatosan ment a Kárpátokon túlra, egy kis román faluba házi orvosnak, hogy még jobban megismerje a nyelvet és a népet. „Hozzánőttem a faluhoz. Hozzám nőttek a falubeliek” – írja könyvében. Klasszikus falusi doktorrá vált, akinek szinte semmije sem volt, de mindent kellett csinálnia.

Sokféle okot hallottam már arra vonatkozóan, hogy ki miért lett pszichiáter, de azt még soha, hogy lustaságból. Hihetetlenül hangzik, de azért választotta Berci ezt a szakágot, mert itt sokkal kevesebb tételt kellett megtanulnia a szakvizsgálóhoz, mint belgyógyászatból vagy sebészetből. Pedig már egyetemista korában – a tanulás mellett – fotózott, és ezzel keresett pénzt, írásaival pedig díjakat nyert. Inkább volt hiperaktív, sem mint Stupor Pali. Bármilyen is volt az ok, örülünk, hogy a pszichiáterek egyébként is színes palettáját tovább színesíti. Berci egy jelenség, nemcsak szűkebb pátriárában, Csíkszeredán, hanem köreinkben is az.

Tudományos munkája középpontjában az öngyilkosság kutatás állt, amelyet azzal kellett kezdeni, hogy megszervezze az adatgyűjtést, és ez is néhány évbe került. Fontosnak tartotta, ezért belevágott. Nálunk legalább volt statisztika. Soha nem ijedt meg a nehézségektől. Nem ismert lehetetlent, csak tehetetlent. Kutatási eredményeit – Vadas Gyulával közösen írt – Az ördög cimborája c. könyvében foglalta össze 2012-ben. Hetvennyolc tudományos cikke közül 18 külföldi lapokban jelent meg. Tizenkilenc könyv szerzője, fejezet írója, szerkesztője vagy társszerkesztője. Kezdetől fogva főszerkesztője a Romániai Bálint Bulletinnek, mely már a 14. évfolyamánál tart.

Osztályvezető főorvosi munkája mellett széleskörű szervezői munkát is végzett. 1990-ben beindította a romániai Bálint mozgalmat, majd, 1993-ban – több kollégájával együtt – megalapította a Romániai Bálint Társaságot, amelynek egészen 2008-ig elnöke volt, azóta a kincstárnoka. 1993-ban létrehozta az MPT romániai csoportját, majd a szekcióját. Elsősorban neki köszönhetően jöttek egyre többen Romániából – nemcsak magyar – kollégák a Vándorgyűléseinkre. 1998-ban saját tőkéből megalapította a Cry for help alapítványt, amely segítette a későbbi konferenciaszervezéseket. Profi „congressman”-ként – többek között – nyolc országos és hat nemzetközi pszichiátriai konferenciát, valamint 2006-ban az Erdélyi Múzeum Egyesület orvosi szekciójának konferenciáját, és 2009-ben a Brassó-Pojánán szervezett Nemzetközi Bálint Kongresszust, továbbá 19 országos Bálint Konferenciát hozott össze – majdnem egyedül.

Az a tapasztalatom, ha valaki tehetséges valamiben, az másban is az. Ezt a tételt Berci is igazolja. Nemcsak pszichiáterként és íróként átlagfeletti, hanem színészi képességeit is megcsodálhattuk. Egyik kongresszusi estén felejthetetlen török szultánt alakított. Tehetségét sikerült tovább örökíteni. Fia színész lett, lánya pszichiáter. Így osztotta meg génjeit☺)

Berci sokoldalúságát jelzi, hogy egy saját elképzelésű pálinka előállításába is belevágott, melynek márkanéve Red Börszi, és nomen est omen alapon minden üvegben egy piros paprika található, ami iszonyú erős, ahogy a pálinka is az. Sokat próbált barátaim is prűszkölnek tőle.

Veress Berci élete valóban egy életmű. Mindent megtett, amit a lehetőségek engedtek, és annál egy kicsivel többet☺). Azt állítja, hogy véletlenül lett pszichiáter, véletlenül csöppent bele a Bálint mozgalomba, de tudjuk, hogy véletlenek nincsenek, ahogy az sem véletlen, hogy az MPT 2015-ben az Oláh Gusztáv emlékéremmel II. Veres Albertet tünteti ki.

Kedves Red Börszi, mihamarabbi gyógyulást kívánok az egész szakma nevében, és végtelenül sajnáljuk, hogy nem lehetsz körünkben ezen ünnepi alkalomkor. Tessék jobban vigyázni Magadra, mert még meg kell írnod életed második 65 évét!

2015-01-31 Németh Attila